

DOKUMENTY A MATERIÁLY

MIESTO A HLAVNÉ ÚLOHY VOJENSKÉHO HISTORICKÉHO ARCHÍVU V SYSTÉME VOJENSKÉHO ARCHÍVNICTVA

PAVEL VIMMER

VIMMER, P.: The Place and Task of VHA (the Military Historical Archive) in Trnava in the Slovak Military Archival Structure. *Vojenská história*, 1, 2, 1997, pp 74 – 81, Bratislava.

Contribution provides brief and basic information on the new structure of the Slovak Army - VHA Trnava, which is a part of the Military Historical Institute in Bratislava. The Director of the Archive gives information about the foundation of this new institution, its organizational structure, duties and authorities in the frame of the military archival system. He points out the specific working methods of new specialists military archivists. The particular science-research and professional results of this Archive are devoted to the researchers and they are published in the annex. Military archivistic. Slovakia. The Military Historical Archive in Trnava.

Vznik Armády Slovenskej republiky podnietil potrebu založiť Vojenský historický archív v Trnave (ďalej VHA). Vznikol 1. mája 1994 ako súčasť Vojenského historického ústavu MO SR v Bratislave. VHA vedie riaditeľ, ktorý je priamo podriadený riaditeľovi Vojenského historického ústavu. VHA sa člení na úsek bádateľne, vedeckovýskumný úsek, sklad archívnych dokumentov, fotoarchív a tajnú spisovňu.

Podľa zákona SNR č. 149/1975 Zb. o archívnictve v znení zákona SNR č. 332/1992 Zb. je VHA archívom organizácie osobitného významu a v systéme vojenského archívnictva má postavenie konečného archívu (pozri prílohu č. I). Pracovníci archívu sú povinní dodržiavať vo svojej odbornej práci okrem vojenských predpisov a nariadení aj všeobecne záväzné smernice o archívnej činnosti vydané Ministerstvom vnútra SR, ktoré sa ďalej upresňujú na odborných podujatiach organizovaných Odborom archívnictva a spisovej služby MV SR.

HLAVNÉ ÚLOHY VHA

VHA sústreďuje, zabezpečuje ochranu, odbornú starostlivosť, spracúva a sprístupňuje archívne dokumenty, ktoré vznikli činnosťou ústredných orgánov, inštitúcií a jednotiek rakúsko-uhorskej armády, československej armády z rokov 1918 – 1939, Slovenskej armády z rokov 1939 – 1945, česko-slovenskej armády z rokov 1945 – 1992 a perspektívne bude archivovať aj dokumenty z činnosti Armády SR od roku 1993. Všetky archívne fondy uvedených armád vznikli na území Slovenska. Archív spravuje aj archívne dokumenty zbierkového charakteru z oblasti vojenských dejín Slovenska bez ohľadu na miesto vzniku. Ide predovšetkým o dokumenty (alebo ich kópie), ktoré vznikli činnosťou orgánov a osobností prvého a druhého československého odboja. Archivované dokumenty majú podobu listín, služobných kníh, periódík, fotografií, filmov, mikrofilmov, diapozitívov, diafilmov, máp ako aj najrôznejších tlačovín, ktoré vznikli priamo činnosťou armády alebo sa týkajú vojenskej problematiky. V budúcnosti v súvislosti s novými nosičmi informácií sa bude rozširovať aj škála archivovaného materiálu o elektronické médiá.

VHA systematicky preberá písomnosti alebo iné formy záznamov, ktoré majú charakter historického dokumentu, od správnych archívov – od Vojenského archívu v Trnave a perspektívne aj od Archívu MO SR, Archívu generálneho štábu Armády SR a ďalších spisových

archívov, ktoré sa v Armáde SR vyprofilujú. Aby sa mohli písomnosti archivovať, musí uplynúť najmenej 30 rokov. Táto lehota je v niektorých prípadoch i vyššia, napr. osobné spisy vojakov a poddôstojníkov sa preberajú po 80 rokoch od dátumu narodenia osoby, a osobné spisy dôstojníkov a praporčíkov po uplynutí 100 rokov od narodenia.

V súlade s predpisom o archívnej a spisovej službe uskutočňuje VHA skartačný dohľad v spisových archívoch. V praxi to znamená neformálnu pracovnú odbornú pomoc pri posudzovaní toho, ktoré spisy je možné v súlade s ich plánovanou lehotou skartácie skutočne vyradiť a zničiť alebo ich posúdiť ako dokument, ktorý bude odovzdaný do VHA. Týmto je VHA priamo spoluzodpovedný za to, že z činnosti armády sa zachovávajú všetky písomnosti, ktoré majú historickú hodnotu.

Archívne dokumenty vo VHA sú súčasťou jednotného archívneho fondu Slovenskej republiky. Dokumenty sú majetkom štátu a rezort obrany má zákonnú povinnosť sa o ne náležite starať. Prakticky to znamená postarať sa o bezpečné uloženie dokumentov, ich optimálnu teplotu a vlhkosť a bezprašné prostredie. Tak isto treba chrániť dokumenty pred poškodením plesňou a vplyvmi chemických a bakteriologických činiteľov. Okrem toho VHA spravuje množstvo starších archívnych kníh, ktoré si vyžadujú nákladnú reštauráciu. Písomné dokumenty z minulého storočia nemajú nekonečnú životnosť. Preto ich treba nasnímať na iný nosič, a tak zachrániť pre budúce generácie.

ZDROJE BUDOVANIA ARCHÍVNÝCH FONDOV A ZBIEROK

Pri vzniku VHA najrozsiahljším zdrojom dokumentov boli archívy bývalej československej armády. Bolo to preto, že najdôležitejšie vojenské archívy sa nachádzali na území Čiech a Moravy, konkrétne Vojenský historický archív v Prahe, Vojenský správny archív v Olomouci a Archív Ministerstva národnej obrany v Prahe. Na Slovensku bol dislokovaný len Archív vojenskej evidencie osôb v Trnave. Z tohto geografického pohľadu Armáda Slovenskej republiky zdedila v oblasti archívnictva objektívne nevýhodnú pozíciu a do veľkej miery bola závislá od pochopenia a spolupráce s Armádou Českej republiky. Výsledkom tejto spolupráce bola delimitácia archívnych fondov a celkov.

V roku 1993 sa podarilo realizovať prvú etapu delimitácie archívnych fondov z VHA Praha, pri ktorej Armáda SR získala archívne fondy rakúsko-uhorskej armády a fondy Slovenskej armády z rokov 1939 – 1945. Delimitáciu fondov spätých s existenciou československej armády vtedajší minister obrany ČR odročil. Trvalo dva roky, kým sa zblížili stanoviská dvoch strán a na jeseň 1995 ministri obrany oboch štátov, Ján Sitek a Vilém Holáň, podpísali Protokol o rozdelení archívnych fondov a spisových celkov československej armády a o ich spoločnom využívaní medzi Ministerstvom obrany SR a Ministerstvom obrany ČR. Tento zmluvný dokument riešil tri samostatné okruhy problémov. Po prvé – formuloval zásady rozdelenia archívnych fondov z VHA Praha, po druhé – zásady delimitácie spisových celkov z Vojenského správneho archívu v Olomouci, a po tretie – stanovil zásady spoločného využívania dokumentov bývalej československej armády.

Protokol umožnil realizovať druhú etapu rozdelenia vojenských archívov, ktorá prebiehala v roku 1996. Do VHA Trnava boli delimitované fondy československej armády z rokov 1919 – 1939 a z obdobia po roku 1945. Medzi delimitovanými fondmi sa nachádzal aj fond I. československej armády na Slovensku z roku 1944, fond Operácia „Banderovci“ a rozsiahla zbierka vojenských duchovných matrik. Delimitované fondy obsahovali ďalej vyššie aj nižšie vojenské veliteľstvá, útvary, vojenské správne orgány, vojenské školy, nemocnice, súdy, prokuratúry, väznice, vojenské podniky a veľa iných zložiek. Fondy prevzaté v roku 1996 tak významne doplnili chýbajúce historické obdobia.

Keď to vyjadříme v číslach, Armáda SR prevzala z VHA Praha spolu 10 328 archívnych škatúl dokumentov, 3350 pomocných archívnych kníh a 479 vojenských duchovných matrik (príloha č. 3). Spolu s fondmi boli delimitované aj inventáre a súpisy sprístupnených fondov, evidenčné karty a pomocné kontrolné listy fondov. Z publikovanej dokumentácie sme prevzali osobné a vecné vestníky čs. armády. Delimitácia sa netýkala spisov vojenskej evidencie osôb, ktoré zostali uložené v miestach ich pôvodného archivovania. Osobné spisy vojakov a poddôstojníkov bývalej československej armády s rokom narodenia od 1911 a osobné spisy dôstojníkov narodených od roku 1905 zostali archivované na Slovensku. Staršie osobné spisy dôstojníkov (pokiaľ sa zachovali) a osobné spisy občianskych zamestnancov vojenskej správy zostali archivované v Čechách.

Druhým dôležitým zdrojom budovania VHA bola archívna zbierka bývalého Oddelenia vojenských dejín Slovenska v Bratislave. Obsahovala veľké množstvo kópií vybraných dokumentov vojenskej povahy z rôznych domácich i zahraničných archívov, najmä z Českej republiky, Maďarska a bývalého ZSSR. Prioritný význam mala aj zbierka fotografií tohto pracoviska. VHA prebral spolu 13 583 pozitívov (každý s vlastným negatívom), ktoré získal zbierkovou činnosťou vojenských historikov a archivárov z iných fotoarchívov, múzeí alebo od súkromných osôb na Slovensku i v zahraničí. Podstatnú časť fotografickej zbierky tvorila dokumentácia z obdobia Slovenskej republiky v rokoch 1939 – 1943 (3640 fotografií). Početnejšie sú aj súbory fotografií z prvej svetovej vojny, z boja za národné oslobodenie Čechov a Slovákov, z obdobia druhej svetovej vojny a z protifašistického odboja.

Hlavným zdrojom prísunu ďalších dokumentov je nepochybne Vojenský archív v Trnave, ktorý v súčasnosti spravuje aj delimitované archívne celky z Vojenského spisového archívu v Olomouci, obsahujúce písomnosti vojenských útvarov a zariadení československej armády dislokovaných na Slovensku po roku 1945. VHA Trnava prevzal z Vojenského archívu v Trnave zatiaľ osobné spisy vojakov a poddôstojníkov bývalej československej armády, ročník narodenia 1911 až 1916. V poslednom období VHA začal preberať z Vojenského archívu tie fondy útvarov a zariadení, ktoré už obdobím vzniku patria do historického archívu. Ako prvý bol prevzatý najdôležitejší povojnový fond slovenskej proveniencie – východný vojenský okruh Trenčín (roky 1950 – 1970)

K zdrojom, z ktorých sme prevzali archívne dokumenty, patrí aj bývalý archív Ústavu marxizmu-leninizmu ÚV KSS v Bratislave. V tomto prípade išlo o dokumenty zbierkového charakteru s vojenskou tematikou z obdobia druhej svetovej vojny.

Doplňkovým zdrojom nových dokumentov sú aj priamo niektoré zložky Armády SR. VHA je povinný zabezpečovať zber archívne cenného materiálu od vojenských útvarov a zariadení, ktorým hrozí zničenie. Tento zber sa netýka spisovej agendy vojenských útvarov a zariadení, ktorú preberajú spisové archívy. VHA je tiež povinný reagovať na ponuky civilných inštitúcií alebo občanov, ak ide o dokumenty vojenskej povahy. Pracovníci VHA zameriavajú svoju činnosť aj na propagáciu a získanie ďalších dokumentov. Pre zaujímavosť uvádzame, že nedávno sa nám podarilo delimitovať z Oblastného štátneho archívu v Nitre vojenskú matriku komárnianskej posádky z roku 1621.

MOŽNOSTI A SPÔSOB VYUŽÍVANIA VHA

VHA umožňuje štúdium fondov a zbierok vojenskej i civilnej verejnosti každý pracovný deň od ôsmej do šestnástej hodiny. Bádatelia môžu využívať archívne dokumenty uložené vo VHA v Trnave za podmienok stanovených bádateľským poriadkom. Je pochopiteľné, že vo VHA ako vo všetkých vojenských archívoch vo svete, existujú určité obmedzenia v prístupnosti k informáciám a sú presne stanovené podmienky, ktoré musí bádateľ spĺňať, na základe ktorých môže VHA bádateľovi sprístupniť dokumenty, najmä tie, čo vznikli po roku 1945.

VHA sa riadi platnými príslušnými ustanoveniami prílohy I predpisu Adm-I-1 – „Spisová a archívna a služba v rezorte ministerstva obrany“.

Podobne ako iné štátne archívy aj VHA dbá, aby využívanie dokumentov neohrozilo právom chránené záujmy súkromných osôb. Informácie v dokumentoch, ktoré sa vzťahujú na určitú osobu, sú osobnými údajmi. Ide najmä o také, ktoré vypovedajú o osobnosti a súkromí určitej osoby, jej rasovom pôvode, národnosti, o politických postojoch a členstve v politických stranách a hnutiach, o vzťahu k náboženstvu, o zdraví, sexuálnom živote a majetkových pomeroch. Bádateľ môže využívať dokumenty obsahujúce osobné údaje len vtedy, ak je to v súlade s účelom a témou využívania, ktorú uvedie v bádateľskom liste a ak sa preukáže overeným písomným súhlasom žijúcej osoby. Ak nemožno podmienku súhlasu splniť, môže osobné spisy využívať len za predpokladu, že sa zachová a ochráni ľudská dôstojnosť, osobná česť a dobrá povesť danej osoby. Bádатели, ktorí prichádzajú do styku s dokumentmi obsahujúcimi osobné údaje, sú zaviazaní mlčanlivosťou o nich a bez súhlasu danej osoby ich nemôžu sprístupniť iným subjektom, publikovať, alebo ich využívať na vlastný prospech.

Tak ako v každom archíve aj vo VHA môže bádateľ používať informácie, ktoré získal z dokumentov iba na účely, ktoré uviedol v bádateľskom liste. Bádateľ je povinný vo svojich vedeckých alebo iných prácach uviesť názov archívu i názvy a signatúry dokumentov, z ktorých vo VHA čerpal. Je tiež povinný oznámiť VHA bibliografické údaje o svojej publikovanej práci, ktorá vznikla na základe využívania dokumentov VHA a poslať jeden výtlačok.

Bádатели môžu na požiadanie nazerať do archívnych pomôcok a informačných kartoték. Popisy archívnych fondov a zbierok, ako aj údaje o ich pôvodcoch obsiahnutých v úvodoch archívnych pomôcok sú chránené autorským právom. Bádатели môžu v súvislosti so študijnou témou samostatne využívať v priestoroch bádateľne aj knihy, časopisy a noviny uložené v bádateľni. Na požiadanie sa bádateľovi môžu sprístupniť aj dokumenty, ktoré nemajú listinný charakter, a to prostredníctvom technických zariadení (napr. premietacieho prístroja, prístroja na čítanie mikrofilmov a iných).

VHA poskytuje aj výpisy, odpisy a reprodukcie dokumentov v súlade so spoločenským záujmom a podľa vlastných možností po dohovore so žiadateľom. Z výpisov, odpisov a reprodukcií dokumentov, ktoré VHA bádateľovi poskytol, nie je dovolené robiť ďalšie kópie a nesmú sa poskytovať iným osobám. Osobitné smernice ustanovujú, ktoré úkony a služby poskytované archívom pri využívaní dokumentov podliehajú úhrade.

VEDECKOVÝSKUNNÁ ČINNOSŤ VHA

VHA chce byť čo najviac prehľadný pre každého bádatelya a poskytovať potrebné informácie o vnútornom usporiadaní archívu, aby sa návštevníci mohli samostatne orientovať v jeho fondoch a zbierkach. Orientácia a efektívne využívanie archívu sú priamo závislé od spracovanosti jednotlivých fondov a zbierok. Musíme konštatovať, že stupeň spracovanosti je pomerne nízky, čo znižuje možnosti bádatelyov a komplikuje vlastnú činnosť archivárov. Jediným spôsobom ako zlepšiť situáciu, je rozvinúť vlastnú vedeckovýskumnú prácu. Pracovníci VHA napriek krátkosti fungovania archívu dosiahli už prvé pozitívne výsledky (pozri prílohu). Najskôr začali spracúvať archívne fondy z rokov 1939 – 1945. V ďalšom období sa spracovanie rozšíri na ostatné historické obdobia. Vlastné spracovanie fondu obsahuje dve operácie: usporiadanie fondu a spracovanie archívnej pomôcky, a to formou inventára alebo súpisu.

Pri spracovaní archívnych zbierok sme uprednostnili zbierku fotografií, ktorá bola prebudovaná z prírastkového členenia na vecné členenie. Realizáciou tejto výskumnej úlohy sme dosiahli radikálne nové usporiadanie fotografií do 24 tematických celkov. Podľa množstva čiastkových námetov a počtu fotografií sú základné celky vnútorne členené na 182 tematických súborov. Tým sa podarilo zaviesť presné členenie fotografií podľa historických hľadísk.

Nový systém členenia umožňuje bádateľom ucelenú prehliadku každého súboru fotografií, ktorý ich zaujíma, ako aj rýchle vyhľadanie fotografií. Takto sme dosiahli aj dokonalý prehľad o ďalšom doplnení zbierky novými prírastkami.

ZBIERKOTVORNÁ ČINNOSŤ VHA

Pracovníci archívu vyvíjajú rozsiahlu aktivitu, aby získali z rôznych zdrojov dokumenty, ktoré nemajú jedného pôvodcu; často ide o rôznorodý materiál, ktorý sa v archíve utriedi podľa svojho zamerania. Najviac archívneho materiálu sme získali zo zrušených stredných vojenských škôl v Žiline, Novom Meste nad Váhom, Nitre, Banskej Bystrici, Martine a zrušenej vysokej školy v Bratislave. Najväčšiu pozornosť sme venovali nadobúdaniu zrušených vojenských predpisov. Získané boli aj mnohé vojensko-odborné a historické práce, vrátane diplomových, doktorských a kandidátskych, ako aj mnohé vojenské smernice, zborníky, noviny a časopisy. Veľký význam má aj zber pozitívov a negatívov z fotodokumentácie útvarov a zložiek armády. Prvé pozitívne skúsenosti nadobudli archivári zo zberu dokumentov z činnosti zložiek zväzu protifašistických bojovníkov a organizácií bývalého Zväzarmu.

Intenzívna činnosť prebieha na úseku dopĺňovania fotozbierky VHA, a to s témou, ktorá bola málo zastúpená alebo celkom chýbala. Nové snímky sme získali najmä z fotoarchívu VHA Praha, z fotoarchívu Vojenského múzea v Budapešti a z fotoarchívu Múzea SNP v Banskej Bystrici z obdobia starších vojenských dejín Slovenska, ako aj s tematikou domáceho a zahraničného odboja a vojenských osobností. Na rozdiel od iných druhov zbierkového materiálu, kde sa zaujímame najmä o dokumenty staršieho dáta, v prípade fotografií sa usilujeme podchytiť fotografie, ktoré dokumentujú zrod a vývoj Armády SR. Z tohto pohľadu má najväčší význam pochopenie redakcie týždenníka Obrana, ktorá umožňuje archivovať vo VHA tie snímky, ktoré podľa našich odborníkov majú historický charakter. Nezanedbateľný je prístup fotografií od súkromných osôb. Takto sme získali mnohé fotografie z konfliktu s Maďarskom v roku 1939, ako aj z východného frontu z rokov 1941 – 1944 a iné.

V mnohých krajinách sveta existujú v archívoch dokumenty, ktoré sú späté s vojenskou históriou Slovenska. Postupne sa darí získavať kópie veľmi cenných dokumentov, ktoré vojenský historici našli v zahraničí. Do zbierkových fondov VHA sme zaradili a pre bádateľov sprístupnili dokumenty, ktoré sú archivované v nemeckom vojenskom archíve vo Freiburgu, vo Vojenskom archíve vo Viedni, v moskovských a kyjevských archívoch, ako aj dokumenty z VHA Praha, ktoré nepodliehajú delimitácii. VHA dostal aj inventáre, ktoré sa dotýkajú slovenských dejín, a to z vojenského archívu pozemného vojska francúzskej armády.

ODBORNÁ ČINNOSŤ VHA

S rastom množstva archivovaných dokumentov sa rozširuje pestrosť odborných činností, ktoré musíme realizovať. Medzi ne patrí predovšetkým vybavovanie spisov správneho charakteru. Žiadosti smerujú k výpisom o vojenskej službe, pátraníu po zahynutých osobách vo vojne, overovaniu štátneho občianstva, doby zajatia alebo pobytu v sovietskych táboroch a p. Okrem toho archív vybavuje väčšie množstvo ďalších žiadostí, ktoré majú všeobecne informačný alebo rešeršný charakter.

Naši pracovníci vybavujú okrem toho požiadavky vojenských a civilných zložiek na výstavné a náučnovzdelávacie účely. Fotografie alebo kópie dokumentov z VHA boli využité na dlhodobú výstavu v budove Generálneho štábu Armády SR, v novej expozícii Vojenského múzea vo Svidníku a Múzea SNP v Banskej Bystrici, pri budovaní siení cti a slávy vojenských útvarov, ako aj pri príprave náučnovzdelávacích filmov pre školy.

MEDZINÁRODNÉ STYKY VHA

VHA prostredníctvom Komisie pre vojenské dejiny pri VHÚ MO SR pôsobí vo Výbore pre vojenské archívy pri Commission Internationale d'Histoire Militaire. Zástupca archívu aktívne reprezentoval Armádu SR na medzinárodnom sympóziu vojenských archívárov, ktoré sa konalo v roku 1996 v Bukurešti a na zasadnutí výboru vojenských archívov v Prahe roku 1997.

Za účelom dopĺňovania vlastného fondu retrospektívnych informácií VHA spolupracuje s vojenskými historickými archívmi, ako aj s ďalšími štátnymi archívmi v zahraničí, ktoré spravujú vojenské historické fondy. V duchu Protokolu medzi Ministerstvom obrany SR a Ministerstvom obrany ČR o rozdelení archívnych fondov a spisových celkov Československej armády a o ich spoločnom využívaní, VHA spolupracuje s VHA v Prahe a s Vojenským správnym archívom v Olomouci.

VHA sa aktívne podieľa na recipročných alebo študijných zahraničných cestách, ako aj na prijímaní zahraničných návštev, čo umožnilo získať prehľad o metódach a charaktere činnosti vojenských archívárov v Belgicku, Rakúsku, Maďarsku, Ruskej feredácii, Ukrajine, Rumunsku a v Českej republike. VHA v Trnave sa zaujíma o skúsenosti z organizácie a činnosti všetkých zahraničných vojenských archívov, ale dôraz kladie na približovanie noriem a metód práce s vojenskými archívmi členských krajín NATO.

ĎALŠÍ ROZVOJ VHA

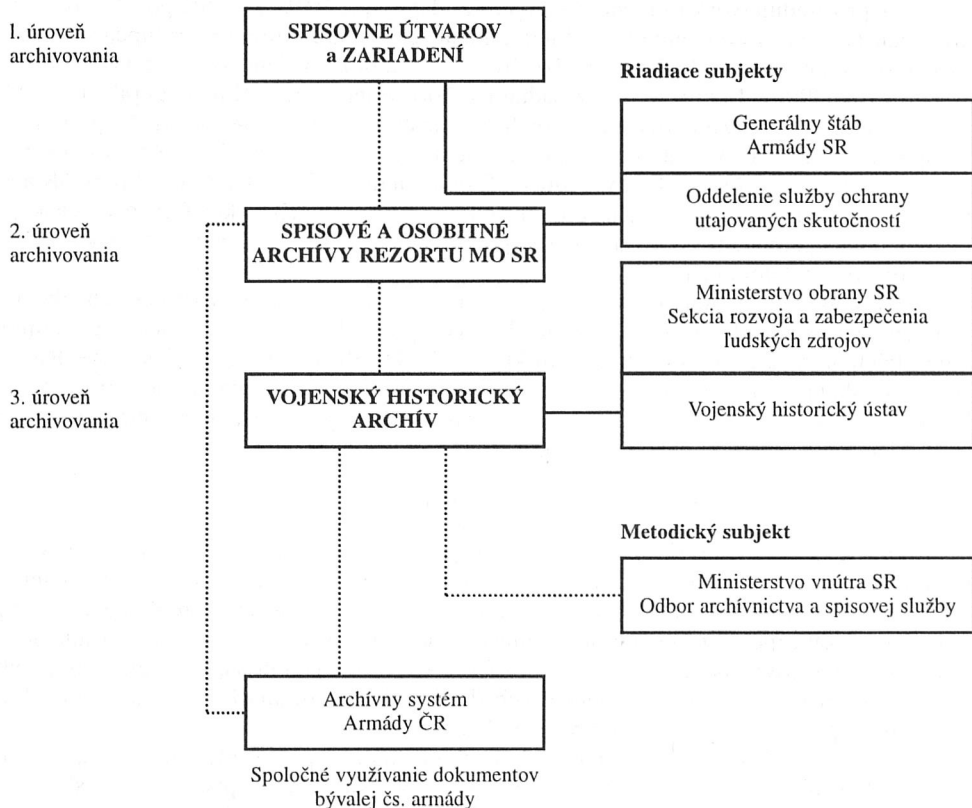
Archív je budovaný podľa podrobného koncepcného zámeru. Uvedomujeme si, že hoci ide o najmladší archív na Slovensku, má sebavedomý a ambiciózny program výstavby. Niektoré časti majú v súčasnosti skôr charakter plánu, iné sú už realitou. Rozvoj archívu a aj samo plnohodnotné zabezpečenie funkcií, ktoré musí archív plniť, veľmi závisí od materiálneho vybavenia. Perspektívne bude nevyhnutné riešiť získavanie nových úložných priestorov a vybavovanie archívu regálovým systémom. Vychádzame z faktu, že množstvo dokumentov, ktoré archív musí prijať a uskladniť, bude čoraz väčší.

VHA začne znižovať množstvo archivovaného materiálu, pokiaľ ide o osobné spisy vojakov a poddôstojníkov bývalej čs. armády. Každoročný nárast týchto spisov je obrovský, a preto priestorovo neúnosný. Podľa platného predpisu tieto spisy majú služobnú hodnotu 80 rokov od narodenia osôb. V blízkej budúcnosti začneme s ich vnútornou skartáciou, čo znamená, že trvale sa budú archivovať len tie písomnosti, ktoré majú historickú hodnotu.

Ďalší kvalitatívny rozvoj VHA spájame s ideou automatizácie archívnych prác. Plánované vybavenie archívu výpočtovou technikou považujeme za najhlavnejší dynamizujúci činiteľ, ktorý ovplyvní výkonnosť a efektívnosť našej evidenčnej, spracovateľskej, vyhľadávajúcej, a tým aj informačnej činnosti. Domnievame sa, že archívne pomôcky, kartotéky, súpisy dokumentov alebo spracovanie archívnych informácií by sa už nemali robiť na písacích strojoch a kartičkách, ale na príslušných pamäťových médiách, čo je trend vývoja vo vyspelých vojenských archívoch.

Na záver treba uviesť, že ak sa podarilo vybudovať základy nového archívu v Trnave a uviesť ho do prevádzky, nebola to len zásluha archívárov. Novú tradíciu vojenského historického archívnictva by nebolo možné založiť bez aktívnej pomoci pracovníkov Vojenského historického ústavu MO SR, zodpovedných funkcionárov MO SR a GŠ Armády SR.

MIESTO VHA V SYSTÉME VOJENSKÉHO ARCHÍVNICTVA

PREHLAD MATERIÁLOV SPRACOVANÝCH VO VHA TRNAVA

ČORDÁŠOVÁ, S.: Dočasný sprievodca po fondoch a zbierkach.
 KELENYEI, A.: 1. časť, 36 s. (archívna pomôcka).
 VIMMER, P. – ČORDÁŠOVÁ, S.: MNO SR 1939 – 1945, fondové oddelenie kabinet ministra 1939 – 1944, 83 s. (inventár).
 ČORDÁŠOVÁ, S.: Generál Ferdinand Čatloš, 29 s. (inventár).
 ČORDÁŠOVÁ, S.: MNO SR 1939 – 1945, fondové oddelenie. Nemecko-slovenská komisia, 8 s. (inventár).
 ČORDÁŠOVÁ, S.: Veliteľstvo Vzdušných zbraní 1940 – 1944 (inventár).
 ČORDÁŠOVÁ, S.: Letecký pluk 1939 – 1945 (inventár).
 ČORDÁŠOVÁ, S.: Dočasný sprievodca po fondoch a zbierkach VHA 2. časť (archívna pomôcka)
 ČORDÁŠOVÁ, S.: Kartotéka pomocných archívnych kníh k fondu MNO SR 1939 – 1945.
 DUBOVSKÝ, P.: Veliteľstvo armády 1941, 17 s. (inventár).
 DUBOVSKÝ, P.: Krajské vojenské veliteľstvo Bratislava 58 s. (inventár)
 DUBOVSKÝ, P.: Súpis dokumentov k slovensko-nemeckým a slovensko-maďarským vzťahom v rokoch 1938 – 1945, 23 s.

Vojenská história

KELENYEI, A.: Orientačný katalóg zbierky fotografií, 13 s. (archívna pomôcka).

KELENYEI, A.: Kartotéka s náhľadovými fotografiami.

KELENYEI, A.: Kartotéka zbierky vojenských máp.

KELENYEI, A.: Orientačný katalóg zbierky vojenských filmov, 14 s. (archívna pomôcka).

Kolektív VHA: Zoznam dôstojníkov slovenskej národnosti 82 s. (súpis).

KONEČNÝ, A.: Organizácia, výzbroj a počty Slovenskej armády z fondu MNO SR 1939 – 1945, 58 s. (tematická rešerš).

KONEČNÝ, A.: MNO SR 1939 – 1945, fondové oddelenie spisy tajné 1939 – 1945, časť I a časť II, 270 s. (inventár).

KONEČNÝ, A.: MNO SR 1939 – 1945, fondové oddelenie domáce rozkazy 1939 – 1945, 5 s. (inventár).

KONEČNÝ, A.: MNO SR 1939 – 1945, fondové oddelenie spisy presidiálne tajné 1939 – 1940, spisy presidiálne dôverné 1939, spisy presidiálne obyčajné 1939 (inventár), 155 s.

KRAJČOVIČOVÁ, M.: Registre k fondom vojenských súdov a prokuratúr po roku 1945 (súpis).

MINÁRIKOVÁ, M. – RÁBAROVÁ, M.: Kartotéka diplomových, doktorských a kandidátskych prác.

MALACKÝ, M.: Kartotéka zbierky vojenských filmov.

KRIVÁ, A. – VIMMER, P.: Belgické vojenské archívnictvo (informačný materiál), 37 s.

VIMMER, P.: Dokumenty o partizánskom hnutí na Slovensku v kyjevských archívoch, 59 s. (informačný materiál).

VIMMER, P.: Archívne fondy VHA, 37 s. (tematický súpis).

ROZSAH DELIMITOVANÝCH ARCHÍVNÝCH FONDŮ V ROKOCH 1993 AŽ 1996 DO VHA TRNAVA

Obdobie	Počet škatúl	Počet archív. kníh	Počet matrík	Počet pomôcok
RAKÚSKO-UHORSKÁ ARMÁDA	2 269	1 084	150	1
ČESKOSLOVENSKÁ ARMÁDA 1919-1939	1 835	1 296	257	94
SLOVENSKÁ ARMÁDA 1939-1945	3 729	677	47	5
ČESKOSLOVENSKÁ ARMÁDA 1944 – 50. roky	2 495	293	25	5
CELKOM	10 328	3 350	479	105